Oświadczenie złożone przez senatorów Wadima Tyszkiewicza i Krzysztofa Kwiatkowskiego na 31. posiedzeniu Senatu w dniu 8 października 2021 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra aktywów państwowych Jacka Sasina

Szanowny Panie Ministrze!

Z lakonicznego wpisu na witrynie internetowej firmy opinia publiczna może się dowiedzieć, że Polski Koncern Naftowy Orlen SA jest międzynarodową grupą kapitałową, która działa w sektorze paliwowo-energetycznym. PKN Orlen jest też jedynym polskim przedsiębiorstwem, które figuruje w rankingach największych firm na świecie „Fortune 500". Koncern jest giełdową spółką akcyjną z udziałem Skarbu Państwa. Jak wynika z podanych na portalu informacji, Skarb Państwa znajduje się w posiadaniu 27,2% akcji Orlenu. Innymi słowy oznacza to, iż każda co czwarta złotówka z groszami, jaką wydaje firma z Płocka, jest wkładem polskiego społeczeństwa, pochodzi z kieszeni polskich podatników.

Najważniejszymi podmiotami zależnymi wchodzącymi w skład grupy kapitałowej PKN Orlen SA są: Orlen Oil, Unipetrol (od lat) oraz Energa, Grupa Polska Press i Grupa Ruch (te akwizycje zostały dokonane w ciągu ostatnich kilku miesięcy). Szczególne zainteresowanie opinii publicznej w ciągu ostatnich miesięcy wzbudzają 2 ostatnie z wymienionych „zakupów" grupy kapitałowej PKN Orlen SA, zwłaszcza gdy uwzględni się fakt, iż obie te akwizycje wzbudziły liczne, szeroko wyrażane w mediach kontrowersje. W przypadku Grupy Polska Press transakcja zakupu została nawet oprotestowana wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, na wniosek RPO.

Medialna wrzawa, która trwa od wielu miesięcy, dotyczy również osoby obecnego prezesa zarządu PKN Orlen SA, Daniela Obajtka, a zwłaszcza jego przedsięwzięć i działań, w szczególności w odniesieniu do sponsoringu i dotacji mających opiewać na wielomilionowe kwoty. Jak już wspomniano, co czwarta złotówka w finansach Orlenu to grosz wszystkich Polaków, stąd też opinia publiczna ma prawo do transparentności i pełnej wiedzy na temat wydatków koncernu.

Biorąc pod uwagę powyższe, zwracamy się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania.

1. Jakie zadłużenie miał Polski Koncern Naftowy Orlen SA w latach 2010, 2015, 2020 i jakie jest dzisiaj, po pierwszym półroczu 2021 r.?

2. Na jaką kwotę PKN Orlen SA wyemitował obligacje i na kiedy przypada termin ich wykupienia?

3. Jak wygląda zestawienie wszystkich projektów PKN Orlen SA przewyższających wydatki w kwocie 1 miliona zł (łącznie na projekt, również w przypadku nakładów wielorazowych)? Jakie są zasady wyboru dostawców i jak wygląda lista wybranych dostawców/ wykonawców?

4. Jak zmieniała się ocena firmy i jakości produktów, usług i obsługi na przestrzeni ostatniej dekady?

5. Jakie jest uzasadnienie biznesowe inwestycji w Grupę Ruch i Grupę Polska Press? Jaki jest zakładany okres zwrotu z inwestycji, rentowność, dynamika przychodów, IRR, NPV etc., z uwzględnieniem kurczącego się rynku prasy oraz malejącej roli punktów o małych powierzchniach sprzedaży i magazynowania?

6. Na ile akwizycje mają charakter biznesowy, a na ile służą łataniu budżetu państwa?

7. W związku z fuzjami i akwizycjami – jak jest ograniczane ryzyko przejmowania baz magazynowych i innych strategicznych aktywów przez wrogie państwa i podmioty z nimi powiązane?

8. Jakie są zasady wyboru krajowych dostawców produktów sklepowych i gastronomicznych na stacje PKN Orlen, dostawców wyposażenia związanego z pandemią, dostawców gadżetów historycznych i partnerów programu Vitay?

9. Jakie były w poszczególnych latach – 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 i 2021 – budżety sponsoringu CSR (społeczna odpowiedzialność biznesu), darowizn, eventów, marketingu, PR, zarządu, reprezentacji w PKN Orlen SA i spółkach zależnych oraz Fundacji Orlen? Jakie były główne pozycje budżetowe oraz jakie są uzasadnienia i efekty biznesowe poszczególnych zmian budżetowych? Jak zmieniały się cele strategiczne i biznesowe w ww. obszarach? Jakie są główne działania, zasady ich doboru, ich efekty?

10. Jaką rzeczywistą wartość medialną netto (po uwzględnieniu rabatów domów mediowych, nie włączając emisji i publikacji płatnych i sponsorowanych, z uwzględnieniem rzeczywistej wielkości logo, tj. % kadru, i czasów ekspozycji w emisjach itp.) uzyskano dzięki sponsoringowi Roberta Kubicy? Gdzie były przekazywane środki na sponsoring F1, za czyim pośrednictwem i na jakich zasadach, co składało się na sumy kosztów?

11. Ilu widzów uczestniczyło w evencie PKN Orlen SA „Cud nad Wisłą”? Jakie były koszty, realizujące agencje i podwykonawcy oraz zasady wynagradzania, efektywność biznesowa? Kto zakupił nagły wzrost wyświetleń w YouTube?

12. Jakie środki zostały przekazane w latach 2018–2021 (za prezesury Daniela Obajtka) przez PKN Orlen SA, Fundację Orlen i spółki grupy kapitałowej oraz spółki powiązane w trakcie fuzji/ akwizycji na rzecz fundacji, organizacji, firm i wszelkich innych wydarzeń oraz przedsięwzięć powiązanych z Danielem Obajtkiem i jego bliskimi oraz z Pcimiem?

13. Jakie środki zostały przekazane w latach 2018–2021 przez PKN Orlen SA, Fundację Orlen i spółki grupy kapitałowej na rzecz innych spółek z udziałem Skarbu Państwa, z uwzględnieniem fundacji i grupy kapitałowej, oraz na rzecz wszelkich urzędów, organów i instytucji państwowych?

14. Jakie środki w latach 2018–2021 otrzymał Daniel Obajtek i wszelkie powiązane z nim fundacje, organizacje, przedsiębiorstwa, wydarzenia i inne przedsięwzięcia (również jego bliskich) od spółek z udziałem Skarbu Państwa, z uwzględnieniem fundacji i grupy kapitałowej, oraz od wszelkich urzędów i instytucji państwowych?

15. Jakie środki zostały przekazane w latach 2016–2021 przez PKN Orlen SA, Fundację Orlen i spółki grupy kapitałowej na fundacje, firmy, wydarzenia i wszelkie inne instytucje oraz przedsięwzięcia ojca Tadeusza Rydzyka (m.in. Lux Veritatis), a także inne organizacje powiązane z Kościołem? Jakie jest uzasadnienie przekazywania tych środków?

16. Jakie środki zostały przekazane w latach 2016–2021 przez PKN Orlen SA, Fundację Orlen i spółki grupy kapitałowej na fundacje i wszelkie inne instytucje, przedsięwzięcia itp. powiązane z politykami partii rządzącej oraz ich bliskimi (m.in. Solidarność Walcząca), a także na wydarzenia z udziałem polityków (wiece, dożynki, spotkania polityków z mieszkańcami itd.)?

17. Jakie wzrosty zysków ze sprzedaży przyniosło rozdanie kilkudziesięciu samochodów Peugeot? Komu zostały przekazane samochody? Czy ktoś z pracowników firmy był w jakikolwiek sposób powiązany z firmą Peugeot lub jej siecią dystrybucji?

18. Jakie mogą być potencjalne konflikty interesów członków zarządów i pracowników dyrekcji Orlenu, spółek grupy kapitałowej i fundacji?

19. Z iloma pracownikami rozstał się za wypowiedzeniem i za porozumieniem stron w latach 2017–2021 PKN Orlen SA wraz ze spółkami grupy kapitałowej, fundacjami i innymi podmiotami powiązanymi? Według jakich kryteriów dobierano pracowników do zakończenia współpracy? Czy to prawda, że pracownicy spoza kręgu zaufanych prezesa/ Nowogrodzkiej byli dyskryminowani, mobbowani, naciskani i nieetycznymi metodami skłaniani do odejścia?

20. Na jakich zasadach przyjmowano nowych pracowników? Jaka jest procedura rekrutacji? Jakie jest znaczenie kompetencji i doświadczenia, a jakie koneksji? Dlaczego doświadczone osoby z reguły nie miały szans w rekrutacji wewnętrznej? Dlaczego ogłoszenia z reguły są publikowane przez krótki okres jedynie na stronie www PKN Orlen SA?

21. Jak się kształtują wynagrodzenia kadry przyjętej w latach 2017–2021 w stosunku do wynagrodzeń kadry pozostałej, zatrudnionej w latach poprzednich?

22. Jak się ma wyłączenie licznych mediów z budżetów reklamowych do etyki oraz do zasięgu i efektywności kosztowej kampanii promocyjnych? Jak się kształtowały rabaty domów mediowych za główne media uzyskiwane w ostatnich 10 latach?

23. Jakie są projekty innowacyjno-rozwojowe w firmie? Jakie trendy są obecne w tego typu działaniach?

24. Jakie firmy dostały się do akceleratora startupów Orlen Skylight?

Wadim Tyszkiewicz
Krzysztof Kwiatkowski